

NAGRAADSE STUDIE VIR DIE ALGEMENE PRAKTISYN*

D. J. SLABBER, M.B., CH.B.

Voorsitter, Afdeling Noordweste van die Tak Wes-Kaapland, Mediese Vereniging van Suid-Afrika

As 'n algemene praktisyn 10 of meer jare lank gepraktiseer het, kry hy tyd om terug te sit en 'n bietjie na te dink oor die dinge wat hy alreeds as geneesheer gedoen het en die dinge wat hy graag in die toekoms sal wil doen.

Op hierdie stadium is sy eerste vuur al 'n bietjie gedemp en kan hy besadig sit en dink, nie net oor die materiële vooruitgang wat hy gemaak het nie, maar ook oor sy wetenskaplike vooruitgang. Hy het gekom by die stadium waar hy besef dat hy nie wonderlik is nie; dat hy nie die lewe kan gee nie, maar dat hy net 'n instrument is om die lewe in sekere gevalle te verleng.

Hy dink aan sy onnosselheid in die begin, aan sy onsekerheid en sy senuweeagtigheid, en in baie gevalle aan sy gevoel van hulpeloosheid. Maar, dank die Vader, as hy enige verstand gehad het, het hy nou ook tyd om te dink aan al sy vordering op die wetenskaplike gebied van sy nering. Hy kan dink aan al die longontstekings, blindedermoperasies en dergelyke toestande wat by die algemene praktyk pas. Hy besef die waarde van onskatbare ondervinding wat hy opgedoen het.

Maar as hy nou aan die toekoms begin dink, dan staan sy gedagtes stil. Hy word terdeë bewus van die feit dat al praktiseer hy nog 10 of 20 jaar, hy nie longontsteking beter sal kan diagnoseer nie en hy nie blindederms beter sal kan uithaal nie. Hy besef dat as hy op hierdie stadium nog nie 'n galblaas kan uithaal nie, dan sal hy in die toekoms nooit een kan uithaal nie. Hy besef dat selfvertroue, ondervinding en „common sense” nie genoeg is om hom verder te help nie. Die weg wat vir hom oopstaan is nou een van twee—of hy gaan voort soos hy die vorige paar jaar gedoen het of hy probeer om die nodige opleiding te kry.

As die algemene praktisyn nou besluit om verdere opleiding

te probeer kry, begin hy verneem na moontlike opleidingsentra vir algemene praktisyns. Na vele maande kom hy tot die ont-nugtering dat daar nie 'n enkele opleidingsentrum is waarheen 'n algemene praktisyn kan gaan waar hy in 'n betreklike beperkte tyd ondervinding kan opdoen van al die vertakkinge van die algemene praktyk nie.

Laat ons 'n bietjie stilstaan by die fasiliteite wat vir algemene praktisyns geskep is: Daar is 4 Blanke opleidingskole waarvan 2 twee maal per jaar 'n opknappingskursus van een week hou. Dan is daar jaarliks 'n kursus vir distriksgeneeshere. Maar as mens hierdie kursusse op die keper beskou, dan begin jy sterk twyfel of dit werklik van waarde is. Is die kursusse nie eintlik sosiale byeenkomste nie—geleenthede om weer ou vriende raak te loop nie? Bied hulle nie net 'n goeie ekskuus om jou praktyk vir 'n week te laat staan nie?

Wat kan 'n algemene praktisyn nou in 'n week leer wat hy nie alreeds ken nie? Hy kan sekerlik geen bykomstige snykunde of verloskunde in een week leer nie.

Dit het nou tyd geword dat ons hierdie belangrike saak aanpak en probeer verbeter. Ek is oortuig daarvan dat die goeie algemene praktisyn in sy breë kennis van die mediese wetenskap net so goed, of selfs beter, is as die spesialis in sy beperkte vertakking. Maar, om 'n goeie algemene praktisyn te wees is die 6 jaar van opleiding en die 1 jaar van verpligte hospitaalondervinding nie genoeg nie. Ons het nagraadse studie nodig—nie net in een of twee vertakkings van die mediese wetenskap nie, maar in al die vertakkings.

As ons nie aandag aan hierdie saak gee nie, kan die dag aanbreek wanneer ons net die houthakkers en die waterdraers van die spesialiste gaan word. Ons sou ons dan kon vergelyk met 'n eerstehulpstasie op die slagveld.

* Voorsittersrede gelewer voor die Jaarvergadering van die Afdeling Noordweste van die Tak Wes-Kaapland, Desember 1958.

'n Tyd gelede is daar op 'n openbare funksie 'n pleidooi gelewer dat die Provinsiale Administrasie minder geld moet spandeer aan plattelandse hospitale en liewer daardie geld moet gebruik om groot hospitale in die groot sentra op te rig. So 'n stelling het baie implikasies, maar een is die verbloemde bewering dat algemene praktisyns nie bekwaam is om die fasiliteite te benut wat 'n hospitaal ons bied nie.

Selfs die Administrasie het die opvatting dat dit nutteloos is om sekere geriewe, bv. X-strale, vir die plattelandse hospitale te gee, omdat die praktisyns nie genoeg ondervinding het om goeie gebruik daarvan te maak nie.

Nou wil ek met bogenoemde stellings gedeeltelik saamstem. Ons het nie altyd die nodige ondervinding nie, maar gee ons dan die fasiliteite om die nodige ondervinding op te doen.

Soos ek reeds gesê het, bestaan daar nie vir ons die plekke om verdere studie op te doen nie. Die opleidingshospitale laat toekomstige spesialiste toe as registrateurs. Hierdie mense bly 2 of 3 jaar daar net in een departement. Al kom hierdie mense ook uiteindelik in die algemene praktyk, is hulle waarde beperk, want hul ondervinding net in een vertakking van die werk.

Na my mening is die doeltreffendste manier om ondervinding op te doen om een maand in elk van die groot afdelings te werk

en korter in die spesiale afdelings, bv. die afdelings vir oor-, neus- en keelsiektes, kindersiektes ens.

Op die oomblik het Groote Schuur-Hospitaal 65 registrateurs waarvan die meeste 2 jaar of meer in een afdeling werk. Nou is my idee die volgende:

Stel 25 van daardie registrateursposte beskikbaar aan algemene praktisyns. Laat hierdie praktisyns dan maandeliks roteer sodat hulle aan die einde van 11 maande in al die afdelings gewerk het. Alleenlik dan kan werklike goeie ondervinding opgedoen word. As hierdie patroon gevolg word, kan daar in 10 jaar 250 algemene praktisyns ondervinding opdoen. Sluit die ander universiteite in by hierdie skema, en ons kan die aantal algemene praktisyns wat so gehelp word opskuif na 750. Daar sal nog altyd genoeg fasiliteite vir die toekomstige spesialiste oorbly.

Ek dink dat dit tyd geword het dat ons om hierdie, of soortgelyke doelstellings, begin agiteer. Die algemene praktisyn het nog altyd 'n baie goeie naam gehad, maar die tyd is verby dat ondervinding genoeg was om 'n goeie dokter te maak. Met die hedendaagse vinnige ontwikkeling van die mediese wetenskap is nagraadse studie noodsaaklik. Hoe gouer ons dit kan kry, hoe beter sal dit vir ons wees.